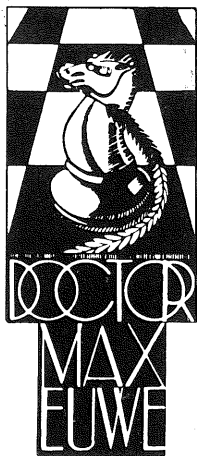
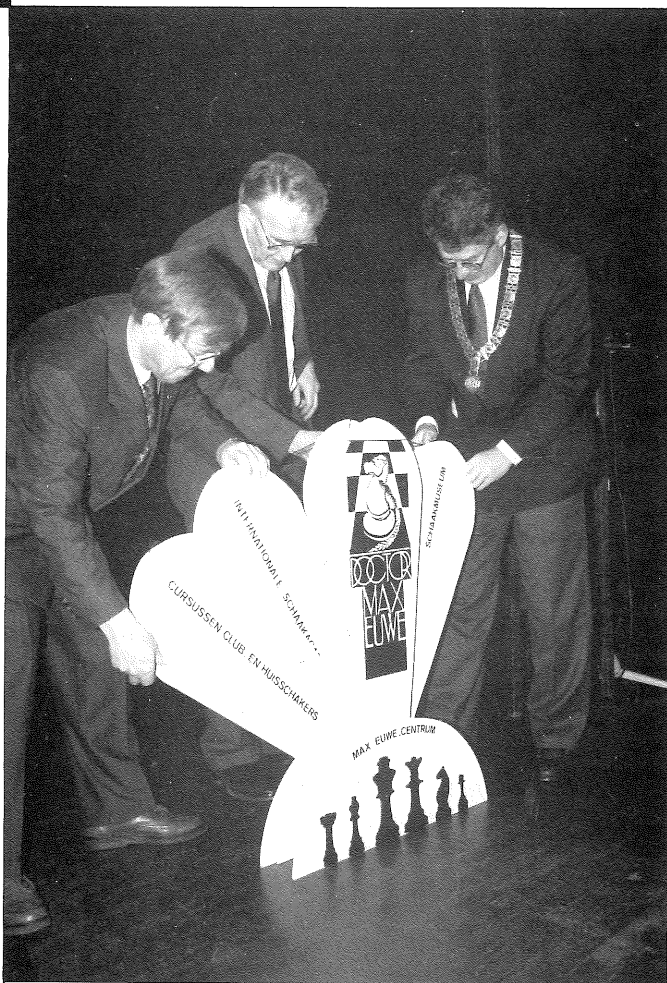

NIEUWSBRIEF

nummer 20
januari 1992
kwartaal-
uitgave
redactie:
L.C.M.
Diepstraten

Geopend
dinsdag t/m
vrijdag van
10.30-16 uur.
en elke eerste
zaterdag van
de maand

*Feestelijke
opening van het nieuwe
Max Euwe-Centrum
op 13 december 1991.*

foto: Bas Beekhuizen

MAX EUWE-CENTRUM

POSTBUS 11513

1001 GM AMSTERDAM

MAX EUWEPLEIN 30A

Tel. 020 - 625 70 17

De Heren C. Snoep RA, voorzitter
L.C.M. Diepstraten, secretaris
Drs. J.D.G. Noach RA, penn.m.

Mevrouw I. Bakker

De Heren H. Böhm

Leo v.d. Kar

B. Kok

Dr.Ir. F.A. Kuijpers

Dr. J.F.M. Meijer

H.A. Wille

Adviseur Topschaak: J. Timman

Administrateur: J. Adema

Bibliothecaris: F.F. Verbeek

Landelijke Coördinator: Dr. I.H.M. Hendriks

Schaaktechnisch medewerker: Drs. A.C.M. Sibling

Secretariaat: mw. E.E. Dirksen

De inrichting van ons

MAX EUWE-CENTRUM

kwam mede tot stand dank zij de steun van:

ELECTRON BEHEER

OTTO A. ALTMANN

architect BNI

P&H GROEP

Accountants en Belastingadviseurs

PRINS BERNHARD FONDS

S.W.I.F.T.

Society for Worldwide Interbank

Financial Telecommunication

STICHTING VSB FONDS/

VERENIGDE SPAARBANK

1. *Het is gelukt! Feestelijke opening van het nieuwe Centrum aan het Max Euwe-plein op 13 december 1991.*

Het openingswoord in de Nieuwsbrief nr. 16 van januari 1991 begon met: 'Een krachtproef wacht ons in 1991'. Met onze volgende nieuwsbrieven informeerden wij U over ons streven om nog in 1991 onze nieuwe huisvesting officieel te kunnen openen.

Het is dus gelukt en... de 'verkoop' ging gewoon door. Immers, alle geplande activiteiten liepen op schema. Ik denk aan de schaakacademie (training jeugdtop en regionale cursussen), maar ook de tentoonstellingen, de boeken (ruil)markt, het snelschaaktoernooi en de ontvangst van de Motiefgroep Schaakfilatelisten.

Dankzij de voortreffelijke medewerking van enkele sponsors en de architect Otto Altmann (zie elders) kregen wij tijdig de beschikking over:

- museum met de Euwe-collectie en enige aanvulling

- een ruime bibliotheek met studiecentrum
- een doelmatig entree met afsluitbare kasten ten behoeve van de bezoekers
- keukenfaciliteiten voor activiteiten van enige omvang (aantal mensen gedurende langere tijd)
- secretariaat met computerfiguratie en fax.

De bijeenkomst in Theater de Balie op 13 december begon met de onthulling van twee naamborden. Mevr. Euwe onthulde het bord Max Euwe-plein en Marianna Donner deed hetzelfde met de aanduiding Hein Donner op de leuning van de brug die naar ons plein voert. Het was echt een primeur want eerst maandag daarna werden de borden buiten aangebracht. Na de onthulling werden nog de stemmen van Euwe, Donner en Aljechin ten gehore gebracht. Na mijn toespraak mocht ik burgemeester Van Thijn uitnodigen om met het ontvouwen van een grote waaier (zie voorpagina) het Centrum voor geopend te verklaren.

Het Centrum kent immers een waaier van mogelijkheden. Kort samengevat zijn onze kernactiviteiten:

- de Euwe-collectie, ons schaakmuseum, in stand houden; het is als het ware de drempel waarover we binnenkomen om ons met schaken bezig te houden.
- bijdragen leveren ter verhoging van de spelkwaliteit van hen die reeds een zeker niveau bereikt hebben. Hieronder vallen de opleiding van de jeugdtop en de regionale cursussen, die in het kader van de schaakacademie worden gegeven. De opleiding van de jeugdtop is al in haar tweede jaar en sedert de start in september 1989 werden al 37 cursussen gegeven in 23 verschillende steden in Nederland en België.
- mogelijkheden bieden om kennis te nemen van tal van met het schaken samenhangende randgebieden. Het gaat dan bijv. om lezingen, tentoonstellingen en werkgroepen met een bepaald thema, als schaken en psychologie.
- de mensen de weg wijzen naar het Centrum aan het Max Euwe-plein (het is dan een echt ontmoetingscentrum). Men kan de omvangrijke bibliotheek raadplegen met boeken, tijdschriften, cartotheken en archieven. Ook is het mogelijk een persbijeenkomst te organiseren als bijv. Jan Timman terug komt van een tweekamp van het kandidatentoernooi. We denken ook aan bijeenkomsten onder het motto: 'Maak eens kennis met het Max Euwe-Centrum' (Euwe-collectie of andere tentoonstelling, bibliotheek, computerschaak en tot slot een simultaanseance door een van de jeugdtoppers van de academie).

We gaan ongetwijfeld nieuwe activiteiten ontwikkelen. Natuurlijk onder voorbehoud dat daarvoor de vereiste middelen beschikbaar komen. Het is niet zo moeilijk om hier enkele ideeën te etaleren, bijv.:

- gebruik maken van het plein voor een simultaanseance en wellicht een levend schaakspel.
- studies over bepaalde thema's entameren
- en mede naar aanleiding hiervan publicaties uitgeven, zowel in het Nederlands als wellicht ook in een andere taal
- en nog veel verder gaand: bevorderen dat er aan de Universiteit een Max Euwe-leerstoel wordt verbonden met bijv. ieder jaar een andere hoogleraar, die een bepaald thema behandelt.

In mijn toespraak vertelde ik iets over de geschiedenis van het gebouw, waarin we nu zitten. Het is het oude huis van bewaring, in de bezettingstijd berucht als 'de Weteringschans'. Talrijke arrestanten van de Sicherheitspolizei werden er opgesloten, veelal als tussenstation voor het concentratiekamp of nog erger. Daarom stelde ik de burgemeester voor om te bevorderen dat er ergens aan het gebouw een gedenkplaat wordt aangebracht, die aan dit tragische gebeuren herinnert. In zijn toespraak werd dit door hem in positieve zin overgenomen. Wij zullen in één van onze vitrines aan de geschiedenis van het gebouw en de juist genoemde periode passende aandacht besteden.

Nadat Tabe Bas, aan de vleugel begeleid door Hans Bouwmeester, de zaal meekreeg met het zingen van het refrein van de Euwe-mars, vond nog een laatste evenement plaats: de overdracht van de Max Euwe-ring. Deze ring werd in 1977 door de hoofddirecteur van de N.V. Nederlandse Gasunie ingesteld. Hiermede wilde de Nederlandse Gasunie haar waardering laten blijken voor het baanbrekende werk dat Max Euwe door de jaren had verricht voor het schaken in het algemeen en het jeugdschaken in het bijzonder. De Gasunie heeft ons gevraagd om als behoeder en coördinator voor de toekomst op te treden. De ring zal telkens na 5 jaar worden overgedragen. Nu droeg de laatste drager - Hans Bouwmeester - de ring met een gepast spiritueel woord over aan Jan Timman.

Na een bezoek aan het nieuwe Centrum kwam een einde aan dit feestelijk gebeuren. Onze beperkte financiële middelen lieten helaas niet toe om een opening met vele honderden bezoekers te organiseren. Daarom werd een dag later een ontvangst gehouden voor vertegenwoordigers van de regionale en bijzondere bonden. En zo is uiteraard ieder welkom om het Centrum te bezoeken. Het is de moeite waard.

NA AL DIT FEESTGEDRUIS WACHT ONS NU DE TAAK OM DIT KOSTBAAR KLEINOOD IN STAND TE HOUDEN!!

Het mag dan niet zo spectaculair zijn als het inrichten en openen van onze nieuwe huisvesting. In het licht van het handhaven van de continuïteit is het zeker zo belangrijk. WIJ REKENEN OP U!!!

(De voorzitter)

2. In de loop van januari zal Leo van der Kar terug treden als bestuurslid. Hij is, belast met de portefeuille 'huisvesting' jarenlang van eminent belang geweest voor ons Centrum. Hij was het, die ons in eerste instantie in de Paleisstraat en thans nog doelmatiger in ons nieuwe Centrum aan het Max Euwe-plein wist te krijgen. Dat wij in de komende bestuursvergadering passende aandacht aan zijn vertrek zullen besteden staat vanzelf sprekend vast.

3. Met behulp van de overheid (banenpool) zijn wij in staat een nieuwe vaste medewerker aan te trekken. Drs. Ton Sibbing, die voor de Nieuwsbrief reeds vele recensies schreef en reeds geruime tijd als vrijwilliger zijn diensten aanbood kan nu betaalde arbeid als schaaotechnisch medewerker gaan vervullen. Ook de landelijk coördinator Dr. Ignace Hendriks is op part-time arbeidscontract in dienst getreden. Samen met mevr. Eveline Dirksen, die reeds een paar jaar een vaste aanstelling heeft is er nu een vaste staf van drie medewerkers voor het Centrum actief, naast uiteraard de free-lance docenten en hoofddocenten. Dat een en ander toch omvangrijke financiële verplichtingen inhoudt zal duidelijk zijn. Wij wensen onze medewerkers veel succes toe.

FINANCIËN

1. Hoe belangrijk de financiën zijn voor ons Centrum, maar voor welk bedrijf niet (?) is uit het bovenvermelde wel duidelijk geworden. Subsidies, sponsors en donateurs moeten tesamen alle uitgaven kunnen dekken. Het is dringend nodig ook ten opzichte van subsidiegevers en sponsors dat het bedrag van de donateursbijdragen aanzienlijk wordt uitgebreid. Het bestuur kreeg het advies een **donateurswerving** op te zetten welke vooral op een regionale aanpak stoelt. Met de regionale bonden van de KNSB wordt contact opgenomen om via consulenten deze problematiek beter in de hand te krijgen. De OSBO heeft zich als eerste bereid ver-

klaard ons daarin te steunen. Belangrijk daarbij is uiteraard een stuk voorlichting, vooral aangaande de betekenis welke het Max Euwe-Centrum niet alleen internationaal en nationaal, maar zeker ook regionaal heeft voor clubs en individuele schakers. Het Centrum kan in het blad van de regionale bond en in de clubbladen uiteenzetting geven omtrent die betekenis. De consultant die de verhoudingen in de betreffende regio verondersteld wordt goed te kennen kan daarbij adviserend en bemiddelend optreden en vooral de clubs in de regio opwekken de donateurswerving positief te ondersteunen. Het bestuur hoopt van harte dat deze aanpak in dit kwartaal daadwerkelijk van start kan gaan.

2. Wat vroeger dan gebruikelijk vindt U bij dit 20e nummer van de Nieuwsbrief: HET JAARLIJKSE ACCEPTGIRO-FORMULIER VOOR DE BETA-LING VAN UW DONATEURSBEDRAG.

Als U dat onmiddellijk uit de enveloppe haalt, ondertekent en in een giro enveloppe stopt kan het niet kwijt raken of vergeten worden. Waarom zijn wij dit keer zo vroeg? De KNSB krijgt een nieuwe computerfiguratie en zal waarschijnlijk niet in staat zijn in april, wanneer ons volgende nummer uitkomt programma's en bestanden weer geheel paraat te hebben. Ons Centrum beschikt nu over een eigen computer en wil zijn financiële en donateursadministratie in eigen hand gaan nemen maar heeft daarvoor ook een eigen aangepast programma nodig alsmede een nog aan te leren vaar-

digheid om hiermee te werken. Ook dat zal nog wel enige tijd vergen, vandaar!

3. LIJST VAN BEDRIJVENDONATEURS:

Koninklijke Ahold
AKZO
Audio Sonic Nederland
Avebe
Bakker Versteegh & Co
De Brauw Blackstone Westbroek
BSO
Cap Gemini Pandata
Cementbouw
Coopers & Lybrand Dijker Van Dien
DSM
Hoogovens
Hudig Langeveldt
Ingwersen & Co
KPMG Klynveld Accountants
F. van Lanschot Bankiers
Lease Plan Holding
Mees en Hope
Moret Ernst & Young
Nationale Nederlanden
Nederlandse Gasunie
NMB Bank
OHRA
PTT Nederland
Shell Nederland
en nog twee ondernemingen die onbekend blijven.

De schaakacademie 'Max Euwe' organiseert in het voorjaar 1992 opnieuw een aantal schaakcursussen. In Nederland worden 6 cursussen gegeven. 5 Hiervan zijn 'inleidende cursussen' bestemd voor club- en huisschakers met een rating tussen 1400 en 1700 (of vergelijkbare sterkte). De 6e cursus is nieuw en bestemd voor spelers met een rating tussen 1700 en 1900.

De onderwerpen die in de 'inleidende cursus 1400-1700' aan de orde komen betreffen o.a. tactische verschijnselen (grondvormen en principes, zoekstrategie, voorbereidende zet, uitvoering, verdediging), principes van initiatief en aanval, strategie en principes van bepaalde soorten eindspelen, analyse-techniek en instructieve partijen.

In de nieuwe 'cursus 1700-1900' wordt o.a. aandacht besteed aan toren-eindspelen, moeilijker tac-

tische verschijnselen, moeilijker strategische principes, analyse en partijbespreking.

In beide typen cursussen worden de onderwerpen door middel van verschillende didactische werkvormen onderwezen (o.a. frontale les, individuele werkzaamheden, plenaire besprekingen, uitspelen en paarsgewijze en groepsgewijze analyse). Voor het oefenen van de onderwerpen is een flinke hoeveelheid oefenbladen beschikbaar. Op het einde van iedere lesavond krijgen de cursisten bovendien uitvoerige samenvattingen (met diagrammen).

De cursussen worden gegeven op 6 lesavonden van 3 uur elk. Het lesgeld (inclusief de oefenbladen en samenvattingen) bedraagt f 85,- voor donateurs van het Centrum en f 95,- voor niet-donateurs.

Een uitvoerige cursusfolder met gegevens over

vorm en inhoud, wijze van betaling kan telefonisch worden aangevraagd bij het Centrum: tel. 020-6257017. In de folder bevindt zich een inschrijvingsformulier. Aanmelden kan men zich uitsluitend door middel van dit formulier bij het Max Euwe-Centrum, postbus 11513, 1001 GM Amsterdam.

De 'inleidende cursussen 1400-1700' worden gehouden te:

Amsterdam op de woensdagen 12/2, 26/2, 11/3, 25/3, 8/4 en 22/4 telkens van 19.30 - 22.30 uur.

Breda op de zaterdag 8/2, 15/2, 29/2, 7/3, 21/3 en 28/3 telkens van 10.00 - 13.00 uur.

Lelystad op de woensdagen 12/2, 26/2, 11/3, 25/3, 8/4 en 22/4 telkens van 19.30 - 22.30 uur.

Rotterdam op de woensdagen 12/2, 26/2, 11/3, 25/3, 8/4 en 22/4 telkens van 19.30 - 22.30 uur.

Vlissingen op de maandagen 10/2, 24/2, 9/3, 23/3, 6/4 en 13/4 telkens van 19.30 - 22.30 uur.

Gent (B) op de donderdagen 13/2, 27/2, 12/3, 26/3, 9/4 en 16/4 telkens van 19.15 - 22.15 uur.

De 'cursussen 1700-1900' worden gehouden te:
Amsterdam op de woensdagen 19/2, 4/3, 18/3, 1/4, 15/4 en 29/4 telkens van 19.30 - 22.30 uur.
Gent (B) op de donderdagen 13/2, 27/2, 12/3, 26/3, 9/4 en 16/4 telkens van 19.15 - 22.15 uur.

TRAINING JEUGDTOP

Het tweede trainingsweekend van dit seizoen werd van 25-27 oktober gehouden in Tilburg, tijdens het Interpolistoernooi en werd mede mogelijk gemaakt door een bijdrage van Interpolis. Op de vrijdagavond trad oud-wereldkampioen Michael Tal op voor de studenten. Zondagmiddag, na de training, woonde de selectie o.a. de analyses bij na afloop van de partij Anand-Kasparov, die op zo'n spectaculaire wijze werd gewonnen door de jeugdige man uit India. Naast de reeds geplande 3 trainingsweekenden vindt in de eerste helft van 1992 ook een studiedag plaats, waarop het thema 'voorbereiding' nader wordt uitgediept. Deze dag (15 jan.) wordt mede mogelijk gemaakt door een bijdrage van de directie van het Hoogovenstoernooi.

De beide studenten van de Schaakacademie, Renate Limbach en Stan van Gisbergen, werden bij hun deelname aan het WK junioren in Roemenië bijgestaan door Hans Klip, MEC-docent. Zijn aanwezigheid werd mogelijk door een subsidie van de Universiteit van Nijmegen. Het MEC bemiddelde hierbij.

Na de drukke verhuisperiode en de organisatie van de openingsactiviteiten wil het bestuur gedurende dit kwartaal de medewerkers enigszins op verhaal laten komen en ook de uitgavenstroom meer onder controle brengen. Werk is er echter in overvloed en voorbereiding voor activiteiten in het volgende kwartaal zijn reeds op gang. Voor mogelijke tussentijdse activiteiten zullen aankondigingen in Schaaknieuws en Schakend Nederland geplaatst worden.

Voor het komend kwartaal is reeds gepland de Jaarlijkse voorjaarsbijeenkomst van de Nederlandse Bond van Correspondentieschakers, die op **zaterdag 25 april 1992 van 10.30 - 16.00 uur** 'open

dag' houdt in het **Max Euwe-Centrum, Max Euwe-plein 30A**. Ook niet-leden zijn daarbij van harte welkom. Een van de reeds traditionele attracties daarbij zal weer zijn een consultatie-partij, waarbij de aanwezigen worden verdeeld in twee groepen, die ieder in een afzonderlijke ruimte plaats nemen. Beide groepen spelen tegen elkaar een partij, waarbij de zetten in overleg (consultatie) met de spelers in iedere groep worden bepaald. Een 'koerier' brengt telkens de vastgestelde zet over van de ene ruimte naar de andere. Instructief en amusant is dit niet alleen, maar het grijpt ook terug op lange historie van het correspondentieschaak.

Naast de vele nieuwe boeken, die ter recensie worden aangeboden of aangekocht zijn ook in de afgelopen tijd weer vele boeken door schenking ontvangen. Wij noemen daarbij schenkingen van de heren Frelink, Langeweg, Muusze en Pruyt, welke het meest recent zijn.

Ook het bestand aan clubtijdschriften begint zich duidelijk uit te breiden. Een bezoek aan de bibliotheek, welke nu veel meer ruimte biedt waardoor de omvangrijke cartotheken van het Becker-archief en het Boogaard-archief weer toegankelijk zijn zal nu nog meer de moeite waard zijn.

A04	HD 13.1	B16	CK 07.6
Lisitsin-gambiet		Caro-Kann	
P. San Segundo		R. Goldenberg	
Rev. Int. de Ajedrez nr. 46 (1991) p. 17-18		Le Courier des Echecs nr. 400 p. 229-233	
A52	VO 17.1	B22	SI 41.2
Boedapester gambiet		Siciliaans (2. c3..)	
Gennadi Nesis		Redactie	
Rev. Int. de Ajedrez nr. 49 (1991) p. 24-26 + 35		Biuletyn Pat nr. 5 (1991) p.4-5	
A54	OI 01.03.1	B22	SI 46.10
Oud-Indisch		Siciliaans	
Redactie		Rolf Schwarz	
Express Shahmaty nr. 11 (1991) p.1-2		Schach Echo nr. 11 (1991) p. 418-419	
A57	BI 46.4	B76	SI 17.3
Benkö-gambiet		Siciliaanse (Draak)	
Redactie		A.C. van der Tak	
Le Courier des Echecs nr. 398 p.161-163		Schaakschakeringen nr. 266 p. 94-95	
BOO	VO 06.3	B87	SI 13.7
Nimzowitsch-verdediging		Siciliaans	
A. Biaux		Jerzy Konikowski	
Le Courier des Echecs nr. 400 p. 238-242		Fernschach nr. 11 (1991) p. 585-587	
BO3	AL 06.3	CO6	FR 16.2
Aljechin (vier-pionnen)		Frans (Tarrasch)	
Carcelle		Gennadi Nesis	
Le Courier des Echecs nr. 401 p. 273-274		Rev. Int. de Ajedrez nr. 45 (1991) p. 23-26	
BO4	AL 04.2	C18	FR 09.1
Aljechin		Frans	
A.C. van der Tak		Redactie	
Postsjakk nr. 3 (1991) p. 60-62		Express Shahmaty nr. 10 (1991) p. 1	
Check! nr. 491 p. 15-16			

C20		KP10.-	C78	RL 12.6
Portugees (1.e4 e5 2.Lb5!?)			Spaans	
A.C. van der Tak			Redactie	
Schaakschakeringen nr. 276 p. 102-103			Express Shahmaty nr. 10 (1991) p. 2-3	
C30		KG 05.2	C78	RL 12.6
Koningsgambiet			Spaans	
Peter Sowray			Luis Sieiro	
Rev. Int. de Ajedrez nr. 47 (1991) p. 54-55			Rev. Int. de Ajedrez nr. 46 (1991) p. 19-21	
C34		KG2	C80	RL 30.2
Koningsgambiet (Fischer)			Spaans	
Jerzy Konikowski			Philippe Guyot	
Biuletyn Pat nr. 6 (1991) p. 6-7			Europe Echecs nr. 393 p. 55-57	
C35		KG 02.3	C89	RL 17.4
Koningsgambiet (Cunningham)			Spaans (Marshall)	
A.C. van der Tak			Svetozar Gligoric	
Postsjakk nr. 4 (1991) p. 84-89			Sahovski Glasnik nr. 7 (1991) p. 264-274	
Check! nr 484 p. 19-20			C89	RL 17.5
Check! nr 492 p. 16-19			Spaans (Marshall)	
C36		KG 02.5	Gennadi Nesis	
Koningsgambiet (Falkbeer/Modern)			Rev. Int. de Ajedrez nr. 47 (1991) p. 48-50	
Michel Lauzon			C89	RL 17.6
Check! nr. 484 p. 14-15			Spaans (Marshall)	
C38		KG 02.1	Jerzy Konikowski	
Koningsgambiet (Hanstein)			Fernschach nr. 9 (1991) p. 454-455	
Redactie			C92	RL 21.3
Le Courier des Echecs nr. 398 p. 170-173			Spaans (Tsjigorin)	
C39		KG 01.4	Lev Gutman	
Koningsgambiet (Kiezeritzky)			Schach nr. 6 (1991) p. 36-37	
Amador Rodriguez			Schach nr. 7 (1991) p. 34-35	
Rev. Int. de Ajedrez nr. 47 (1991) p. 46-47			Schach nr. 8 (1991) p. 30-31 + 36	
C42		RG 03.1	C92	RL 26.4
Russisch (Cochrane-gambiet)			Spaans (Zaitsev)	
Ramon Crusi Moré			Dr. László Hazai / Peter Lukács	
Rev. Int. de Ajedrez nr. 46 (1991) p. 43-46			Sakkélet nr. 9 (1991) p. 282-284	
C53		KG 02.4	Sakkélet nr. 10 (1991) p. 312-314	
Italiaans			C96	RL 23.1-6
Jerzy Konikowski			Spaans	
Fernschach nr. 10 (1991) p. 518			Petr Hába	
C60		RL 01.1	Ceskoslovensky Sach nr. 9 (1991) p. 139	
Spaans (Alberny-variant)			C97	RL 23.6
Brian Clark			Spaans	
Check! nr. 491 p. 24-25			Philippe Guyot	
C63		RL06.1	Europe Echecs nr. 394 p. 59-61	
Spaans (Jaenisch-gambiet)			D32	TD 10.1-2
Mikhail Zeitlin / Igor Glazkov			Schara-Hennig-gambiet	
Shahmaty v SSSR nr. 6 (1991) p. 38-39			Hermann Heemsoth	
C64		RL 01.2	Fernschach nr. 9 (1991) p. 468-470	
Spaans (Cordel)			Fernschach nr. 10 (1991) p. 528-530	
Rolf Schwarz			D51/52	QO 13-15
Schach Echo nr. 10 (1991) p. 383-384			Damegambiet	
C77		RL 12.1	Petr Hába	
Spaans			Ceskoslovensky Sach nr. 7 (1991) p. 106-107	
Dr. H. Vinagre			D58	QO 13.-
Le Courier des Echecs nr. 401 p. 270-272			Damegambiet	
			Petr Hába	
			Ceskoslovensky Sach nr. 6 (1991) p. 91	

D85

Grünfeld

Alexander Khalifman

Schach nr. 9 (1991) p. 27-30

Schach nr. 10 (1991) p. 28-29 + 33

Schach nr. 11 (1991) p. 31-33

D85

Grünfeld

Anatoly Karpov

Schach nr. 12 (1991) p. 34-35

E15

Dame-indisch

Andreas Adorjan

Europe Echecs nr. 379 p. 54-56

Europe Echecs nr. 381 p. 58-59

E15

Dame-indisch

Andreas Adorjan / Endre Vegh

Ajedrez de Estilo nr. 132 p. 824-829

Ajedrez de Estilo nr. 133 p. 869-875

GI 04.12.2
04.13 + 14 + 15

E15

Dame-indisch

Gennadi Nesis

Liga Peruana, Boletin nr. 41 p. 14-15

E49

Nimzo-indisch

Svetozar Gligoric

Sahovski Glasnik nr. 9 (1991) p. 344-355

E66

Koningsindisch

P. Miskovsky

QI 15.4 Korespondencni Sach nr. 3 (1991) p. 4-5

E66

Koningsindisch

A.C. van der Tak

Postsjakk nr. 5 (1991) p. 112-114

QI 15.4

E69

Koningsindisch

Bruno San Marco

Le Courier des Echecs nr. 398 p. 165-166

E92

Koningsindisch

Redactie

Express Shahmaty nr. 14 (1991) p. 1

QI 14.5

NI 08.5

KI 66.6

KI 66.6

KI 61.3

KI18.8

1. *David Bronstein: Sternstunden des Schachs* (Zürich 1953) Sportverlag GmbH Berlin. 1991, 224 blz. (vertaling van de Russische uitgave 1983).

Deze dubbele coryfeeën-vijftienkamp (dertig ronden) van FIDE-kandidaten voor wereldkampioenschap, verdient stellig een eersterangs memorial; wat dat betreft is commentaar op de verzorging ervan door iemand als Bronstein overbodig. In zijn handen is het boek uiteraard meer dan griffierwerk geworden. De analyses nemen dank zij omringend proza van de auteur het karakter aan van strategische en beschouwelijke leerstof waaruit ook meesterschakers stof tot nadenken kunnen putten. In zulke leerstof is het vergeefs zoeken naar passages zoals die van wijlen Bogoljoebov: "wit is nu een pion voor", of: "nu bezit zwart niet langer een pion minder."

Emanuel Lasker is Bronstein voorgegaan in bespiegelend commentaar, weliswaar zonder veel speltechnische analyses maar veroverend met de charme van vrijblijvend gedachtengoed op hoog peil. Bij zulke vrijblijvende overpeinzingen presenteert Bronstein ook vrij wat gepreciseerde, kritische bewijsvoeringen die hij als deelnemer in Zürich wellicht voor een deel van zijn toenmalige collega's zal hebben opgevangen. Zijn pogingen tot objectiviteit ook nopens de verrichtingen van zijn landgenoten zullen bij de machthebbers van

1953 niet echt in de smaak zijn gevallen, wat zou kunnen verklaren waarom de Russische uitgave van zijn geschrift pas is verschenen toen het Zürichse toernooi al dertig jaar tot het verleden behoorde: onder Gorbatsjov had censuur al niet zo veel invloed meer. De triomferende Russische grootmeesters worden in het boek niet buitensporig opgehemeld, evenmin - ter compensatie - als Euwe voor zijn defensief concept bekroond met een fraai offer tegen Gelier ("schoonheidsprijs" toegekend door de toernooiorganisatie). Al met al heeft Bronstein de schaakwereld een standaardwerk aangeboden, verzamelaars zowel als leergierigen en bewonderaars van de nog steeds populaire auteur. De grafische verzorging is dienovereenkomstig.

2. *Raymond Keene: Duals of the mind*, Batsford, London 1991.

Twaalf overbekende schaakspectakels verpakt in een 96 bladzijden tellend luxueus uitgevoerd boekdeel met veel foto's, die van de zelfgeprezen auteur en zijn assistent niet uitgesloten. Alles bijeengenomen een reclamedrukwerk pour épater le Bourgeois. Misschien welkom bij een beperkt contingent van weinig belezen huisschakers ontvankelijk voor gedrukt misbaar zonder wezenlijk belang. Het is een hard oordeel maar smaken verschillen en wie weet komt dit propaganda-

prentenboek toch nog hier of daar in aannemelijke oplage terecht.

3. **The games of Tigran Petrosian**, deel I, 1942-1965, bijeengebracht door *E. Shekhtman*, Pergamon Chess, Oxford 1991, ongeveer f 50,-
 Waarom Tigran Vartanovitsj Petrosian (1929-1984, wereldkampioen 1963-1969), een formidable schaakgrootmeester op alle wapenen, in de ogen van zijn miljoenenpubliek nooit de held is geworden die hij verdiende te zijn kan moeilijk worden uitgelegd. Mihail Tal en Robert Fischer spraken met hun overvloed van spectaculaire avonturen misschien sterker tot de verbeelding maar Petrosians nalatenschap behoeft bij die van de meeste prominenten onder zijn collega's niet te worden achtergesteld. Alleen al daarom moet een ten naastenbij complete verzameling van zijn verrichtingen welkom zijn. Vierhonderdtachtig kloeke bladzijden voor het eerste deel van 1089 partijen bieden veel leerzaams over de ontwikkeling in de jaren 1952-1972 van een begenadigd kampioen die schaaksituaties zeer diep kon peilen en wiens ogenschijnlijke vredelievendheid de strategische en tactische uitvallen verhulde waarmee hij zijn slachtoffers kon overrompelen. Ofschoon deze keurig gebonden monsterverzameling voor alles een collector's item is worden er behalve niet te versmaden studiemateriaal ook wetenswaardigheden in geboden van meer biogra-

fische aard, zo o.a. het honderdtal analyses deels van Petrosians hand, een pas na vijftientwintig jaar publiek gemaakte beschouwing over zijn succesvolle tweekamp met wereldkampioen Botwinnik in 1963 en herinneringsbijdragen van de grootmeesters Gligoric, Krogus en zijn vriend, de journalist Tarasov. De volledigheidsdrijf heeft ook publicatie opgeleverd van een partij die in geen ander boek ooit zou zijn opgenomen. In het Olympisch landtoernooi anno 1964 van FIDE vocht Petrosian tegen Portisch bijna twintig zetten lang voor een totaal verloren zaak. Commentaar van Paul Keres, even raadselachtig als overtuigend: "Verloren? Es war nackt in Afrika!" (ooggetuigencaitaat/LP). Shekhtmans collectie heeft die op zichzelf onnozele partij, die onbegrijpelijkerwijze in remise eindigde, voor het nageslacht bewaard. Een fameuze trouwaille is daarentegen te genieten in Petrosian-Pachman (Bled 1961), door de held van het verhaal zelf toegelicht met een openhartigheid waarmee die van Fischer wordt geëvenaard. Geheel compleet is zelfs deze enorme stoet van partijen uit 1942-1965 nog niet, maar voorgangers zoals het boekdeel "Petrosian" in de Duitse schaakkreeks Weltgeschichte zijn met reusachtige voorsprong overtroffen. Foto's, registers en toernooitabellen dragen bij tot de lofwaardige verzorging van het boek.
 (recensies: Lodewijk Prins IGM).

Inleiding

De afgelopen 3 maanden ontvingen we weer veel nieuwe schaakboeken, waarvoor onze dank aan de uitgevers c.q. auteurs. Alvorens per categorie de boeken te bespreken wil ik een serie boeken noemen welke wij onlangs ten geschenke hebben gekregen. Het zijn 6 zeer bekende boeken, die in een bijzonder formaat zijn uitgegeven. De Nederlandse Schaakvereniging van Visueel Gehandicapten (NSVG) bracht in 1982 de volgende boeken uit: 'Oordeel en Plan' (Euwe); 'Meester tegen Meester' deel 1 en 2 (Euwe/Meiden); 'De kunst van het verdedigen' (Kan); 'Jeugdschaak' en 'Schaak zelf' (beide Withuis). Alle boeken in grootletterdruk, dus bestemd voor moeilijk of slechtienden. Mocht U mensen kennen, die deze handicap hebben dan kunt U ze er op attenderen dat in de MEC-bibliotheek deze boeken aanwezig zijn.

Biografieën

Ter gelegenheid van de 85e verjaardag van Mr. J.H.O. Graaf van den Bosch schreven de HSG-leden Herman van Engen en Karel Maartense een

biografie over deze schaker en bankier. Het is een prachtig boek geworden. Mooi uitgevoerd, fraaie omslag en goed gedocumenteerd. Een bijzondere vermelding verdient het gedetailleerd overzicht met gegevens over de tegenstanders van Graaf van den Bosch. Enig punt van kritiek zou kunnen zijn dat het geschreven is zoals Van den Bosch wordt gekarakteriseerd: hoffelijk en met behoud van enige distantie. Iets te terughoudend wellicht. Uit Engeland 2 biografieën, een over de jonge Engelse grootmeester Michael Adams, de andere over de uit Roemenië gevluchte grootmeester Mihai Suba. Hoe vul je een biografie over een pas 20-jarige grootmeester? Precies, door minitieuze alle feitjes en partijtjes en jeugdwedstrijden aan elkaar te rijgen, die zoonlief ooit gespeeld heeft. Vader Bill Adams, die Michael ooit het schaken ontraadde, heeft er op die manier bijna 150 pagina's uitgeperst. Waarvan acte.

Het ook bij Pergamon verschenen boek over de carrière van Suba is wel leuk en boeiend. Het is deels een autobiografie, deels een boek over Suba's creatieve schaakstijl. De anecdotes over het Roe-

meense schaakleven zijn ongelooflijk. Bij een studentenkampioenschap was Suba de enige speler, die echt kwam opdagen. De anderen hadden slechts pro forma ingeschreven om interesse te tonen in een cultureel-sportieve activiteit. Suba kreeg opdracht partijen te produceren en copieerde partijen van Aljechin. Het resultaat is verbluffend. Suba eindigt als tweede...! Tenslotte een (auto-) biografie van Karpov. Officieel door Karpov geschreven maar dat wordt algemeen betwijfeld. Niet alleen geeft Karpov zelf toe, dat hij lui van aard is maar ook worden enkele anecdotes in verschillende hoofdstukken herhaald. Dit kan het gevolg zijn van diverse gesprekken die op tape zijn opgenomen. De eerste hoofdstukken zijn warrig. Er zit geen lijn in, men springt van de hak op de tak. Het is slecht geschreven. Pas wanneer Karpov over Korchnoi en Kasparov vertelt wordt het interessant en boeiend. Het boek bevat geen schaakpartijen maar dat lijkt geen gemis. Curieus is dat de gegevens achterin het boek staan i.p.v. voorin. Misschien aanvankelijk in de haast vergeten?

4. *Herman van Engen/Karel Maartense: 'Graaf van den Bosch, bankier en schaker'*
Van Spijk BV, Venlo 1991, 168 pag.
ISBN 90-6216-0468 Prijs f 34,50
5. *Bill and Michael Adams: 'Michael Adams, Development of a Grandmaster'*
Pergamon Chess, Oxford 1991, 144 pag.
ISBN 0-08-037802-1 Prijs f 33,50
6. *Michael Suba: 'Dynamic Chess Strategy'*
Pergamon Chess, Oxford 1991 144 pag.
ISBN 0-08-037141-8 Prijs f 33,50
7. *Anatoly Karpov: 'Karpov over Karpov: memoires van een wereldkampioen'*
Balans, Amsterdam 1991, 166 pag.
ISBN 90-5018-151-1 Prijs f 29,90

Openingen

Maar liefst 17 nieuwe uitgaven gingen over openingen. We nemen ze in sneltreinvaart even door. Bij Kurt Rattmann verscheen de Duitse vertaling van 'Winning with 1.d4...'. Andrew Soltis probeert in 160 pagina's uit te leggen dat deze zet tot winst leidt. Was schaken maar zo simpel. In de serie 'Schach Aktuell' van Sportverlag zijn de deeltjes over het Spaans (gesloten systemen) en over de Grünfeld (de ruilvariant) uitgekomen. Auteur van deze boeken is Alexei Suetin, die voor Batsford ook een boek schreef over de hele Grünfeld, twee keer zo dik als de Duitse versie en ook twee keer zo duur. U kunt zelf kiezen. De volgende 9 boeken in deze categorie zijn ook door Batsford uitgegeven.

Als eerste noem ik 'The Sicilian Scheveningen' door het duo Kasparov en Nikitin. Pas op! Dit boek werd in 1983 uitgebracht onder de titel 'Sicilian ...e6 and ...d6 Systems'. Klaarblijkelijk zijn er sindsdien geen belangrijke ontwikkelingen meer geweest, want het theoretisch gedeelte bleef ongewijzigd. Raymond Keene plakte er nog 8 partijen van meer recente datum aan vast. Hetzelfde principe (reprint plus een hoofdstuk met recente partijen) werd ook toegepast bij de boeken: 'The Alekhine for the Tournament Player', 'How to play the English Opening' en 'How to play the French Defence'.

Dat het ook anders kan bewijzen de Hongaren Forintos en Haag, die een volledig herziene versie schreven van 'The Petroff Defence' bij ons beter bekend als de Russische verdediging. Helaas liet Batsford juist dit actuele boek zetten met een gedateerd lettertype, zodat het oogt als een product van de 70-er jaren. Compleet nieuwe boeken bij Batsford zijn: 'Winning with the Nimzo-Indian' en 'Winning with the Sicilian'. Het eerste boek valt positief op door zijn actualiteit maar negatief door de vele referenties naar andere boeken geschreven door dezelfde auteur (Keene). Het andere boek nl. van Taimanov is een autobiografische speurtocht door het Siciliaans. Via de Rauzer, het Boleslavsky-systeem en het Paulsen-systeem komt Taimanov tot de keuze van een systeem dat (momenteel) zijn naam draagt. Hoe tijdsgebonden de naam van een variant kan zijn blijkt o.m. uit een boek van Michael Gurevitsj over het Kasparov-systeem in het Dame-indisch. Bedoeld wordt de zet 4.a3.. die tot nu toe bekend stond als de Petrosjan-variant. Jammer genoeg rept Kasparov, die het voorwoord schreef, met geen woord over deze nieuwe benaming. Tenslotte nog het boek 'The Ruy Lopez for the Tournament Player'. De auteur, Gary Lane, een internationaal meester, debuteert bij Batsford met dit boek. Niet onverdienstelijk maar een ingewikkelde opening als het Spaans binnen 250 pag. samenvatten is een welhaast onmogelijke opgave. Het boek is actueel, geeft veel complete partijen, maar een overzicht daarvan ontbreekt. Uitgeverij Maxwell Macmillan Chess (voorheen Pergamon Chess en wie weet hoe deze binnenkort weer zal heten) bracht 4 openingsboeken uit. Voor mensen die een hekel hebben aan solide Indische Systemen (Nimzo-, Bogo-, Dameindisch) of aan scherpe openingen (Benoni, Grünfeld en Koningsindisch) heeft de Hongaar Varnusz een oplossing: Speel geen 2.c4.. of anders geformuleerd: speel met wit alsof je zwart hebt. Marovic gaat uitvoerig in op de damegambit. 'Play the Queen's gambit' telt 370 pag., bevat

complete partijen en is up to date bijgewerkt. Een ander boek van de eerder genoemde Varnusz is de tweede editie van 'Play the Caro-Kann' Dit is een herziene versie en bevat recente partijen uit 1991, maar de Short-aanpak van de Caro-Kann wordt nog niet genoemd. Voorts nog het boek 'Winning with the Schliemann' door Mikhail Tseitlin. Dit is geen boek uit de serie 'Winning with...'. uit het Batsford-fonds. Verwardend is zo'n titel wel. Verder is het curieus dat Tseitlin in het voorwoord uitlegt, dat deze opening eigenlijk Jaenisch-gambiet heet, maar niet vertelt waarom deze titel dan niet door hem gebruikt wordt. Het moge duidelijk zijn dat dit boekje bedoeld is voor specialisten die deze variant op hun repertoire (willen) hebben.

8. *Andrew Soltis*: 'Gewinnen met 1.d4...' Verlag Das Schach-Archiv, Kurt Rattmann Hamburg 1991, 158 pag.
ISBN 3-88086-105-6 Prijs f 33,60
9. *Aleksei Suetin*: 'Spanisch, geschlossene Systeme' Sportverlag GmbH, Berlin 1991, 152 pag.
ISBN 3-328-00474-2 Prijs f 34,70
10. *Aleksei Suetin*: 'Grünfeld-Indisch. Hauptsystem' Sportverlag GmbH, Berlin 1991 152 pag.
ISBN 3-328-00472-6 Prijs f 34,70
11. *Aleksei Suetin*: 'The Complete Grünfeld' Batsford Ltd London 1991, 306 pag.
ISBN 0-7134-6928-5 Prijs f 59,-
12. *Gary Kasparov/Aleksander Nikitin*: 'The Sicilian Scheveningen' Batsford Ltd London 1991, 236 pag.
ISBN 0-7134-6954-4 Prijs f 62,80
13. *Lev Alburt/Eric Schiller*: 'The Alekhine for the Tournament Player' (New edit.) Batsford Ltd London 1991, 144 pag.
ISBN 0-7134-6951-X Prijs f 45,90
14. *Nigel Povah*: 'How to play the English Opening' (2nd edit.) Batsford Ltd London 1991, 140 pag.
ISBN 0-7134-6952-8 Prijs f 39,50
15. *Shaun Taulbut*: 'How to play the French Defence' (2nd edit.) Batsford Ltd London 1991, 122 pag.
ISBN 0-7134-6953-6 Prijs f 37,65
16. *Gyözö Forintos/Ervin Haag*: 'The Petroff Defence' Batsford Ltd London 1991, 254 pag.
ISBN 0-7134-6212-4 Prijs f 58,45
17. *Raymond Keene*: 'Winning with the Nimzo-Indian' Batsford Ltd London 1991, 160 pag.
ISBN 0-7134-5810-0 Prijs f 54,25

18. *Mark Taimanov*: 'Winning with the Sicilian' Batsford Ltd London 1991, 148 pag.
ISBN 0-7134-6735-5 Prijs f 54,25
19. *Mikhail Gurevich*: 'The Queen's Indian Defence; Kasparov System' Batsford Ltd London 1991, 128 pag.
ISBN 0-7134-6756-8 Prijs f 46,05
20. *Gary Lane*: 'The Ruy Lopez for the Tournament Player' Batsford Ltd London 1991, 242 pag.
ISBN 0-7134-6812-2 Prijs f 54,40
21. *Egon Varnusz*: 'Play Anti-Indian Systems' Maxwell Macmillan Chess, Oxford 1991, 212 pag.
ISBN 1-85744-015-3 Prijs f 36,35
22. *Drazen Marović*: 'Play the Queen's Gambit' Maxwell Macmillan Chess, Oxford 1991, 370 pag.
ISBN 1-85744-016-1 Prijs f 62,65
23. *Egon Varnusz*: 'Play the Caro-Kann' (2nd edit.) Maxwell Macmillan Chess, Oxford 1991, 260 pag.
ISBN 1-85744-013-7 Prijs f 36,35
24. *Mikhail Tseitlin*: 'Winning with the Schliemann' Maxwell Macmillan Chess, Oxford 1991, 156 pag.
ISBN 1-85644-017-X Prijs f 37,50

Eindspelstudies

Ter gelegenheid van het 10-jarig bestaan van de KRO-schaakrubriek Man en Paard werd een boekje met 64 bijzondere schaakstudies uitgegeven, verzameld en toegelicht door Robert Timmer. Het amuse van deze studies is dat er zo weinig materiaal op het bord staat. Je verbaast je erover dat met zulke simpele middelen nog zoveel verrassende wendingen mogelijk zijn. Onlangs verscheen "Man & Paard deel 2". De beproefde, geslaagde formule werd ongewijzigd gelaten. Weer 64 pareltjes verzameld die uitblinken door soberheid. Aanbevolen. Iets gespecialiserdere kost in "Eindspelkunst" door Jan H. Marwitz, een nieuwe uitgave (de 9e alweer) van ARVES, de vereniging van eindspelstudieliefhebbers. Het is een lijvig boekwerk geworden, dat pas nu (oorspronkelijk zou het in 1983 reeds verschijnen) voltooid is. Insiders spreken vol lof over de originaliteit en de schoonheid van Marwitz' composities. Ik kan er persoonlijk niet over oordelen, maar ik geloof hen op hun woord. Marwitz overleed in december 1991, vlak na het verschijnen van het boek.

25. *Robert Timmer: 'Man en Paard',*
La Rivière & Voorhoeve, Kampen 1990, 96 pag.
ISBN 90-384-0081-0 Prijs f 12,90.
26. *Robert Timmer: 'Man en Paard 2',*
La Rivière & Voorhoeve, Kampen 1991, 96 pag.
ISBN 90-384-0313-5 Prijs f 12,90
27. *Jan H. Marwitz: 'Eindspelkunst'*
ARVES 1991, 136 pag. + ingebonden supplement.
ISBN 90-72939-09-3 Prijs f 46,-
(portokosten incl.) Te verkrijgen bij de winkel van de KNSB te Haarlem.

Schaaktraining

Het tweede deel van de trainingscursus van Alexander Koblenz (zie ook Nieuwsbrief 19, boek 23) gaat over het hart van het schaakspel: combinatie. Wederom een leerzaam boek van de Estse grootmeester. Het boek is ingedeeld volgens trainingsuren en bevat tussentijdse evaluatiegesprekken. Dat Sportverlag Berlin ook commerciële werkt, blijkt uit de advertenties voor andere schaakboeken, die plotseling onaangekondigd tussen de tekst opduiken. Het boek "Secrets of Chess Training" is door de schaakwereld jubelend ontvangen. Mark Dvoretsky, die geldt als een der beste trainers ter wereld, gunt ons een kijkje achter de schermen. Openingstheorie zult u er niet in aantreffen. De nadruk ligt op het grondig analyseren van afgebroken partijen en op het eindspel. Het niveau is voor velen wellicht een drempel, want pittig zijn de analyses wel. In 1991 verscheen bij Schachverlag Arno Nickel het blad Schach-Journal. De onderwerpen, die in dit blad behandeld worden zijn Schaaktraining, Schaakpsychologie en Schaakgeschiedenis. Anders geformuleerd: het is een tijdschrift voor wetenschappelijk-literaire bijdragen aan het schaakspel. De eerste 2 nummers van Schach-Journal zien er goed uit. Zowel qua vorm als qua inhoud. Beoogd werd het blad 4x per jaar te laten verschijnen. In 1991 is dat dus niet gelukt. M.i. geen enkel bezwaar. Beter een blad van hoog niveau - dat minder vaak van de persen rolt - dan kiezen voor kwantiteit. Laten we hopen dat dit oorspronkelijke initiatief levensvatbaar blijkt. Tenslotte het boek "How to Be a Complete Tournament Player". Auteur Edmar Mednis geeft praktische tips over openingskeuze, voorbereiding enz. Daarbij prijst hij zijn eigen eindspelboeken iets te uitbundig aan.

28. *Alexander Koblenz: 'Schach spielend leicht kombinieren.'*
Sportverlag GmbH Berlin, 152 pag.
ISBN 3-328-00241-3 Prijs f 29,50.

29. *Mark Dvoretsky: 'Secrets of Chess Training.'*
Batsford Ltd London, 216 pag.
ISBN 0-7134-6287-6 Prijs f 54,25
30. *Alexander Koblenz (eindredacteur): 'Schach-Journal'*
Schachverlag Arno Nickel (Edition Marco) Berlin, 64 pag.
Verschijnt 4x per jaar. Prijs per exemplaar f 19,05. Jaarabonnement buitenland f 62,30
31. *Edmar Mednis: 'How to Be a Complete Tournament Player'.*
Maxwell Macmillan Chess Oxford 1991, 112 pag.
ISBN 18-5744-018-8 Prijs f 33,50.

Computerschaak

Niemand zal durven ontkennen dat schaakcomputers sterker worden. Over het tempo waarin de beste computer de wereldtop zal benaderen, verschillen de meningen. Sommigen voorspellen dat een schaakcomputer binnen enkele jaren de menselijke wereldkampioen zal overvleugelen. We zullen het afwachten. Hoe deze opmars van de machine in zijn werk ging, kunt u lezen in Faszination Computerschach, geschreven door Evgeni Gik, schaakmeester en wiskundeleraar. Het is een soort biografie van de toekomstige wereldkampioen. Een ander boek over de schaakcomputer is "How to beat your chess computer" door Raymond Keene and David Levy. Bedoeld voor mensen, die het beu zijn te verliezen van hun eigen schaakmachine. Het kost f 39,50. Ik geef een goedkoper advies: zet hem gewoon op een lager niveau.

32. *Evgeni Gik: 'Faszination Computerschach'.*
Walter Rau Verlag, Düsseldorf 1991, 104 pag.
ISBN 3-7919-0437-X Prijs f 34,70
33. *Raymond Keene/David Levy: 'How to beat your chess computer'.*
Batsford Ltd London 1991, 104 pag.
ISBN 0-7134-6940-4 Prijs f 39,50.

Diversen

Hieronder volgen nog een aantal boeken, die buiten de eerder behandelde categorieën vallen. Schachkalender 1992 van Schachverlag Arno Nickel is een klein, handzaam boekje boordevol informatie, aangevuld met enkele leuke artikelen. Zo lezen we b.v. dat Aljechin aan de rechtenfaculteit van de Sorbonne in Parijs wilde promoveren op een proefschrift over "Het gevangeniswezen in China". De dissertatie is nooit verschenen, maar dat weerhield Aljechin er niet van om als dr

Aljechin door het leven te gaan. Het boekje is een leuk alternatief voor de sinds vorig jaar ter ziele gegane Nederlandse schaakagenda.

Over een andere Duitstalige uitgave: "Ich gewinne immer" door wereldkampioen Gary Kasparov e.a. kan ik kort zijn. Dit is de vertaling van het boek "Kasparov vs Karpov 1990" (z. Nieuwsbrief 17). In het boek "Batsford Chess Course" probeert IM Michael Basman met behulp van veel diagrammen de eerste beginselen van het schaakspel bij te brengen. Door een test kan de lezer bepalen of hij de lessen goed begrepen heeft. Een andere Batsford uitgave is van de hand van de zeer productieve Yakov Neishtadt. Het onderwerp van zijn laatste boek is de aanval op de koning. Neishtadt bespreekt de volgende situaties: de koning in het midden, rochades op dezelfde vleugel, tegenovergestelde rochades en tenslotte de uitgestelde rochade. Een boek bestemd voor de no-nonsense speler die recht op zijn doel afgaat. Bij dezelfde uitgeverij verscheen "The Batsford Book of chess". Geen nieuw boek, want reeds in 1974 werd dit werk onder de titel "Playing chess" op de markt gebracht. De auteur, IM Bob Wade (inmiddels 70 jaar), heeft in deze editie ook de laatste ontwikkelingen in kaart gebracht, getuige de partij Ivantsjoek-Kasparov, Linares 1991. Wade belicht alle facetten van het schaakspel: de oorsprong van het spel, de loop en vorm van de stukken door de eeuwen heen, de schaakattributen (b.v. de schaak-klok) en de ontwikkelingen van het schaken in de laatste anderhalve eeuw. Een leuk boek voor een ieder die geïnteresseerd is in de geschiedenis van het schaakspel. Voor de degenen die nog meer willen weten over de oorsprong van het schaakspel, verwijs ik naar het boek "250 jaar Corresponden-

tieschaak in Nederland". Auteur, Leo Diepstraten, naast secretaris van het MEC ook voorzitter van de Nederlandse Bond van Correspondentieschakers (NBC) schreef naar aanleiding van het 25-jarig bestaan van de NBC dit jubileumboek. Diepstraten beschrijft uitvoerig de ontstaansgeschiedenis van het schaken in het algemeen en de geschiedenis van het correspondentieschaak in het bijzonder. Aan het schrijven moet een ongelooflijke hoeveelheid research zijn voorafgegaan, gezien de vele diverse bronnen die geraadpleegd zijn. Een bronnenlijst had het boek compleet gemaakt, maar uit het voorwoord blijkt dat daar helaas geen tijd voor was.

34. **Arno Nickel: 'Schachkalender 1992'.**
Schachverlag Arno Nickel (Edition Marco) Berlin 1991, 254 pag.
ISBN 3-924-833-21-4 Prijs f 20,55
35. **Gary Kasparov e.a.: 'Ich gewinne immer'**
Walter Rau Verlag Düsseldorf 1991, 144 pag.
ISBN 3-7919-0442-6 Prijs f 41,70
36. **Michael Basman: 'The Batsford Chess Course'.**
Batsford Ltd London 1991, 74 pag.
ISBN 0-7134-6098-9 Prijs f 41,85
37. **Yakov Neishtadt: 'Attacking the King'.**
Batsford Ltd London 1991, 170 pag.
ISBN 0-7134-6685-5 Prijs f 39,-
38. **Bob Wade: 'The Batsford Book of Chess'.**
Batsford Ltd London 1991, 162 pag.
ISBN 0-7134-6947-1 Prijs f 39,95
39. **Leo Diepstraten: 'Tweehonderdvijftig jaar Correspondentieschaak in Nederland.'**
Van Spijk BV Venlo 1991, 152 pag.
ISBN 90-6216-076-X Prijs f 35,-
(Recensies II: Ton Sibbing).

STUDIEDAG BIJ HOOGOVENS

Op woensdag 15 januari waren de studenten van de Schaakacademie te gast bij de directie van het Hoogovenstoernooi voor een studiedag over het thema 'voorbereiding'. Tijdens de trainingsweekenden van de Academie was dit onderwerp al enige malen kort aan de orde geweest.

'Hoe bereid je je mentaal en schaaktechnisch voor op een toernooi en de afzonderlijke partijen?', waren de centrale vraagstellingen. Genna Sosonko en Cor van Wijgerden illustreerden hun antwoorden op deze vragen met voorbeelden uit de meesterpraktijk. Bovendien waren vooraf twee partijen uit de vijfde ronde van grootmeestergroep A geselecteerd, aan de hand waarvan de praktijk

getoetst kon worden: Gelfand-Van Wely en Piket-Salov. Aangezien Loek reeds anderhalf jaar student is aan de Schaakacademie en Gelfand in 1990 een gastcollege voor de Schaakacademie had verzorgd, kreeg dit treffen tussen meester en leerling een pikant tintje.

'Welke openingen konden worden verwacht in deze twee partijen?' Met welke openingsvoorbereiding van de tegenstander hadden de beide Nederlanders gerekend? 'Welke hulpmiddelen (o.a. databases) staan spelers bij hun voorbereiding eigenlijk ten dienste en hoe ga je hiermee om'. Deze en andere vragen werden vervolgens concreet toegepast op de twee partijen.

Al snel bleek dat bij de partij Gelfand-Van Wely precies die variant van het Koningsindisch op het bord kwam, die bij de bespreking als de meest waarschijnlijke was genoemd. Bij Piket-Salov kwam een Dame-Indiër op het bord, wat in ieder geval als een mogelijkheid door Sosonko was aangegeven.

Na de openingsfase werden de stellingen door de studenten uitvoerig geanalyseerd. In de partij met Gelfand miste Loek een zo goed als winnende voortzetting, die door de studenten wel was gevonden.

Na afloop van zijn partij kwam Loek van Wely het een en ander toelichten. Zo kreeg men een goed inzicht in de verschillende aspecten die juist op deze dag centraal stonden.

Een belangrijk ander aspect dat met voorbereiding te maken heeft werd door de directie van het Hoogovenstoernooi behandeld. 'Wat is het uitnodigingsbeleid van de toernooirectie en welke verwachtingen mogen jonge, veelbelovende spelers/spelsters hierover koesteren?' In hoeverre kan door de organisatie rekening worden gehouden met de bijzondere omstandigheden, waarmee studenten aan universiteiten te maken hebben (colleges, tentamens)?' In een zeer open sfeer werd op deze en andere vragen antwoord gegeven door Joop Haasbroek, Piet Zwart en Hans Bakker. Bovendien leverde de gedachtenwisseling een aantal zeer bruikbare suggesties op. In welke mate deze kunnen worden gerealiseerd, moet bij het Hoogovenstoernooi van volgend jaar blijken.

De studenten van de Schaakacademie tijdens de studiedag bij Hoogovens, geflankeerd door de beide trainers Genna Sosonko en Cor van Wijgerden (rechts) en door toernooidirekteur Joop Haasbroek en landelijk coördinator Ignace Hendriks (links).

De onthulling van de naamborden tijdens de opening van het nieuwe Max Euwe-Centrum werd verricht door Mevr. Euwe en Marianne Donner.

Foto: Bas Beekhuizen

Renate Limbach, studente van de Schaakacademie, aan het werk tijdens het Wereldkampioenschap tot 20 jaar in Roemenië (sept. 1991). Renate behaalde een goede score van 7 uit 13.

Deze nieuwsbrief is een uitgave die bestemd is voor de donateurs van het Max Euwe-Centrum. U kunt de nieuwsbrief regelmatig dus ontvangen door donateur te worden van de Stichting Max Euwe-Centrum, door een bedrag van min. f 20,- per kalenderjaar (meer mag ook) over te maken op giro 5401670 t.n.v. Stichting Max Euwe-Centrum te Amsterdam, of door te bellen: 020-257017, waarbij U advies omtrent betaling moogt verwachten. Opmerkingen of kritiek op de inhoud van de nieuwsbrief zal gaarne worden aanvaard als dat de kwaliteit kan verbeteren.

Docent en student van de Max Euwe-academie Loek van Wely goooide hoge ogen tijdens het Hoogovensschaaktoernooi!

Foto: C. Snoep

Het Max Euwe-Centrum stelt goede ideeën altijd op prijs. Diegenen die met ons mee willen denken over mogelijkheden op het gebied van bijvoorbeeld (schaak) tentoonstellingen of andere activiteiten worden verzocht ons met een klein briefje daarvan op de hoogte te stellen. Schaakboeken-verzamelingen kan men legatieren aan stichtingen als het Max Euwe-Centrum. Als U zelf daarover denkt of iemand kent met deze gedachte, houden wij ons van harte aanbevolen.